

**Plán péče
o
Přírodní rezervaci Černý les
u Šilheřovic I.**

**na období
2022-2031**

2022

Plán péče
o
Přírodní rezervaci Černý les u Šilheřovic II.

na období
2022-2031

Plán péče je odborný a koncepční dokument ochrany přírody, který na základě údajů o dosavadním vývoji a současném stavu zvláště chráněného území navrhuje opatření na zachování nebo zlepšení stavu předmětu ochrany ve zvláště chráněném území a na zabezpečení zvláště chráněného území před nepříznivými vlivy okolí v jeho ochranném pásmu. Plán péče slouží jako podklad pro jiné druhy plánovacích dokumentů a pro rozhodování orgánů ochrany přírody. Pro fyzické ani právnické osoby není závazný. Realizaci plánu péče zajišťuje orgán ochrany přírody příslušný ke schválení péče, a to v součinnosti s vlastníky a nájemci dotčených pozemků postupy podle § 68 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Obsah

1. Základní údaje o zvláště chráněném území	1
1.1 Základní identifikační údaje	1
1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR	1
1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí	2
1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma	2
1.5 Překryv území s jiným typem ochrany	2
1.6 Kategorie IUCN	3
1.7 Předmět ochrany ZCHÚ	3
1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu	3
1.7.2 Předmět ochrany – současný stav	3
1.8 Cíl ochrany	4
2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany	4
2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů	4
2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů	4
2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů	7
2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti	8
2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti a současnosti	9
2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření obecné povahy	10
2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch	11
2.4.1 Základní údaje o lesích na lesních pozemcích	11
2.4.2 Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích	12
2.4.3 Základní údaje o útvarech neživé přírody	12
2.4.4 Základní údaje o plochách mimo lesní pozemky	13
2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochranných zásahů do území a závěry pro další postup	13
2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize	15
3. Plán zásahů a opatření	15
3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ	15
3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání	15
3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území	18
3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností	18
3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu	19
3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území	19
3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností	20
3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území	20
3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území	20
4. Závěrečné údaje	21
4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností)	21
4.2 Použité podklady a zdroje informací	21
4.3 Seznam používaných zkratk	24
4.4 Podklady pro plán péče zpracoval	24
5. Přílohy	25

1. Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

evidenční číslo:	2457
kategorie ochrany:	Přírodní rezervace
název území:	Černý les u Šilheřovic I.
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno:	Výnos ze dne 2. 2.. 1970 Ministerstva kultury České socialistické republiky č. j. 14.475/69-II/2
orgán, který předpis vydal:	Ministerstvo kultury České socialistické republiky
číslo předpisu:	14.475/69-II/2
datum platnosti předpisu:	2. 2. 1970
datum účinnosti předpisu:	dnem oznámení ve Sbírce zákonů

* Vyhláškou Ministerstva životního prostředí č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, bylo území převedeno z kategorie Státní přírodní rezervace do kategorie Přírodní rezervace.

1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR

kraj:	Moravskoslezský
okres:	Opava
obec s rozšířenou působností:	Hlučín
obec s pověřeným obecním úřadem:	Hlučín
obec:	Šilheřovice
katastrální území:	Šilheřovice

Příloha:

M1 – Orientační mapa s vyznačením území a jeho ochranného pásma pro PR Černý les u Šilheřovic v měřítku 1 : 25 000

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Zvláště chráněné území:

Katastrální území: (762474, Šilheřovice)

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)*
1081	-	Lesní pozemek	Pozemek určený k plnění funkcí lesa, menší chráněné území	671238	8,1433
Celkem ha					8,1433

* Plocha pozemků na parcele č. 1081 byla získána převodem z Katastru nemovitostí a srovnáním s Ústředním seznamem ochrany přírody.

Ochranné pásmo:

Ochranné pásmo není vyhlášeno, je jím dle § 37 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (ve znění pozdějších předpisů), území do vzdálenosti 50 m od hranice ZCHÚ.

Příloha:

M2 – Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma v měřítku 1 : 2880

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	Vyhlášené OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky	8,1433	----		
vodní plochy	----	----	zamokřená plocha	----
			rybník nebo nádrž	----
			vodní tok	----
trvalé travní porosty	----	----		
orná půda	----	----		
ostatní zemědělské pozemky	----	----		
ostatní plochy	----	----	neplodná půda	----
			ostatní způsoby využití	----
zastavěné plochy a nádvoří	----	----		
plocha celkem	8,1433	----		

1.5 Překryv území s jiným typem ochrany

národní park: .....

chráněná krajinná oblast (včetně zóny): .....

překryv s jiným typem ochrany: .....

mezinárodní statut ochrany: .....

Natura 2000

ptačí oblast: .....

evropsky významná lokalita: .....

1.6 Kategorie IUCN

IV. – území pro péči o stanoviště /druhy

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ

1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

Přirozený pralesovitý porost, typický pro Oderskou nížinu.

* Pro potřeby současného definování předmětů ochrany, tak, aby byly v souladu s osnovou pro tvorbu plánů péče dle vyhlášky č. 45/2018 Sb., je specifikace předmětů ochrany ve vyhlášovacím dokumentaci příliš obecná. Z hlediska zachování genofondu a charakteru lesního ekosystému, by bylo vhodné (i vzhledem k významnosti území), předmět ochrany nově definovat například takto:

Ochrana ekosystému dubových bučin na sprašových hlínách v oblasti polonské biogeografické podprovincie.

Odůvodnění viz kapitola 3.4 a).

1.7.2 Předmět ochrany – současný stav

A. Ekosystémy

ekosystém	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému	kód předmětu ochrany*
L5.1 – Květnaté bučiny (Herb-rich beech forests, 9130 <i>Asperulo-Fagetum</i>)	100%	V oblasti polonské biogeografické podprovincie na území České republiky poměrně vzácný výskyt přestárých dubových bučin, právě s významnou účastí buku lesního ve velmi nízkých polohách. Dle Chytrý et al. (2010) se jedná o smíšené lesy s převládajícím bukem lesním (<i>Fagus sylvatica</i>), a s příměsí dalších listnáčů jako je např. javor klen (<i>Acer pseudoplatanus</i>), javor mléč (<i>Acer platanoides</i>), lípa (<i>Tilia cordata</i> , <i>Tilia platyphyllos</i>), duby (<i>Quercus</i> spp.) a celou řadou dalších druhů dřevin. Na potenciální druhové skladbě se účastní i jedle bělokorá (<i>Abies alba</i>). Ta zde ale úplně chybí. Keřové patro obsazují např. líska obecná (<i>Corylus avellana</i>) nebo další (zde např. bez hroznatý (<i>Sorbus racemosa</i>)). V bylinném patře dominuje ostřice třeslicovitá (<i>Carex brizoides</i>).	a

* kód předmětu ochrany: a = předmět ochrany spadá pod definici předmětu ochrany dle zřizovacího předpisu ZCHÚ.

1.8 Cíl ochrany

A. ekosystémy

ekosystém	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
L5.1 – Květnaté bučiny (Herb-rich beech forests, 9130 <i>Asperulo-Fagetum</i>)	Zachování přirozeného biotopu květnatých bučin (dubových bučin) odpovídající stupni přirozenosti „les přírodě blízký“ v nížinných oblastech polonské biogeografické podprovincie na území České republiky.	<ul style="list-style-type: none"> • Přítomnost vývojových fází ekosystému – malý vývojový cyklus lesa (stádium rozpadu / fáze zmlazování/, fáze dožívání /stádium dorůstání/, stádium zralosti, stádium rozpadu, atd. (dle Míchala, Petříčka a kol., 1999) a obnova a zmlazování lesních porostů; • výskyt druhů typických pro květnaté bučiny na 90% plochy ZCHÚ; • úplná absence geograficky nepůvodních druhů dřevin (modřín opadavý, dub červený); • neexistence škod zvěří na přirozeném zmlazení dřevin

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů

Poloha: Přírodní rezervace Černý les u Šilheřovic I. (dále jen PR Černý les u Šilheřovic I.) se nachází v lesním komplexu asi 3 km jihovýchodně od obce Šilheřovice nedaleko zámku Šilheřovice a Přírodní památky Šilheřovice, která je zároveň evropsky významnou lokalitou. Území bylo součástí historického komplexu lesů představující významné loviště. Území bylo součástí rozlehlé bažantnice využívané téměř do dnešních dnů.

Geomorfologie: Území zabírá polohy nadmořských výšek od 225 do 245 m n. m. Má mírně svažité charakter, ve spodní části s výskytem terénní deprese s periodicky stojící vodou v období její hojnosti.

Biogeografie: Lokalita se nachází (dle Demka a kol. 1987) v podprovincii Středopolské nížiny, oblasti Slezská nížiny, v celku Opavská pahorkatina, podcelku Hlučínská pahorkatina, okrsku Vřesinská pahorkatina. Dle členění na přírodní lesní oblasti podle vyhlášky č. 298/2018 Sb., se jedná o Přírodní lesní oblast č. 32 – Slezská nížina. PR Černý les u Šilheřovic I. je součástí biogeografického regionu 2.2 – Opavského (Culek [ed.] 1996), který je přechodovým bioregionem na hranici biogeografických podprovincií polonské, západokarpatské a hercynské. Území leží spíše v podprovincii polonské.

Geologie: V samostatném území jsou geologickým podkladem kvartérní (pleistocenní) sprašové hlíny, písky a štěrky.

Pedologie: Půdy jsou kambizemě oglejené (KAg) s přechody k pseudogleji kambickému (PGk) (Žárník 2006), mohou se vyskytovat i luvizemě modální glejové (LMm) (Holuša a kol. 1999).

Hydrologie: Lokalita se nachází v povodí řeky Odry. V samotném území najdeme několik občasných terénních úpadů s periodicky se vyskytující vodou. Pod územím protéká potok zvaný Koblavský, který se následně vlévá do vodní nádrže Koblov. Území náleží do úmoří Baltického moře, zároveň patří do povodí Odry.

Klimatologie: Dle QUITTA (1971) se území nachází v mírně teplé klimatické oblasti MT10. Podnebí je charakterizováno dlouhým teplým a mírně suchým létem a krátkou mírně teplou a velmi suchou zimou s

krátkým trváním sněhové pokrývky. Klimatické charakteristiky pro tuto oblast jsou následující: počet letních dnů 60 až 50. Počet dnů s teplotou nad 10°C je 140 až 160, nejchladnějším měsícem je leden, nejteplejším červenec, celkový srážkový úhrn se pohybuje kolem 600 až 750 mm za rok. Průměrná roční

Vegetace: Dle geobiocenologického klasifikačního systému (BUČEK, LACINA 1999) lze převažující geobiocenózy zařadit do skupiny typů geobiocénů (STG) STG (3)4B-BC(BD)(3)4 – *Abieti-querceta roboris fagi* (Jedlové doubravy s bukem).

Z lesnicko-typologického hlediska se území nachází v Přírodní lesní oblasti 32 – Slezská nížina (Holuša st. a kol., 1999) ve 3. vegetačním stupni dubo-bukovém. Území bylo původně zařazeno do souboru lesních typů (dále jen SoLT) 3H (hlinitá dubová bučina), po poslední revizi lesnicko-typologického mapování, která proběhla v roce 2018, je území zařazeno do SoLT 3O – oglejená svěží Jedlodubová bučina (svěží). V současné době opět probíhá revize a území bude pravděpodobně zařazeno zpět do SoLT 3H. Dno žlebu v dolní části rezervace je klasifikováno do SoLT (3)U – úžlabní javorová jasanina.

Dle regionálně-fytogeografického členění (Skalický 1988) se území nachází na rozhraní fytogeografického obvodu Českomoravské mezofytikum, fytogeografického okresu 74. Slezská pahorkatina, podokresu 74b. Opavská pahorkatina a obvodu Karpatského mezofytika, fytogeografického okresu 83. Ostravská pánev

V předchozí plánovací dokumentaci byla rovněž vegetace zařazena do nejušší varianty fytocenologické asociace *Carici-Quercetum* Neuhäusel in Mikyška et al. 1968. V Katalogu biotopů ČR (Chytrý a kol. 2001) patří tato asociace do biotopu L5.4 – Acidofilní bučiny. Ale! Na základě provedeného floristického průzkumu a charakteru půd je evidentní, že se na území vyskytuje spíše celá řada nitrofilních či heminitrofilních rostlinných druhů (např. *Athyrium filix-femina*, *Dryopteris dilatata*, *Circaea xintermedia*, *C. lutetiana*, *Impatiens noli-tangere*, *Lamium maculatum*, *Mercurialis perennis*, *Urtica dioica*), rovněž se vyskytují i druhy bohaté až středně bohaté (*Galium odoratum*, *Carex pilosa*). Jen výjimečně se vykytují druhy spíše oligotrofní (*Carex pilulifera*). Proto je území nyní překlasifikována do bučin květnatých (L5.1). Rovněž z hlediska fytocenologie zde v rámci botanického inventarizačního průzkumu vymapovala Dočkalová (2003) svaz Svaz *Luzulo-Fagion sylvaticae* Lohmeyer et Tuxen in Tuxen 1954, dle Katalogu biotopů (Chytrý et al., 2010) uváděn pro acidofilní bučiny (L5.4). Asociace *Carici-Quercetum* Neuhausl in Mikyška et al. 1968, kterou uvádí, se mapuje spíše pro svaz *Alnion incanae* Pawłowski et al. 1928 (biotopy L2.1, L2.2 a L2.3). Výskyt jednoho druhu (Např. *Luzula pilosa*) nemusí být důvodem pro zařazení do této asociace, naproti tomu, ve srovnání s výskytem celého množství druhů nitrofilních nebo bohatších (viz výše) s vyšší pokrývností (dle provedeného terénního šetření v roce 2019).

V současné době v lesních porostech PR Černý les u Šilheřovic I. převažuje z dřevin buk lesní (*Fagus sylvatica*) a habr obecný (*Carpinus betulus*) s doprovodem s dubem letním (*Quercus robur*). Spíše jednotlivě jsou zastoupeny javor klen (*Acer pseudoplatanus*), javor mléč (*Acer platanooides*), lípa srdčitá (*Tilia cordata*). Sporadicky se objevuje (v dolní části na hranici) olše lepkavá (*Alnus glutinosa*). Značný je výskyt, zde geograficky nepůvodního, modřínu opadavého (*Larix decidua*), na hranici, ale i jednotlivě v rezervaci najdeme i dub červený (*Quercus rubra*). Z keřů jsou zastoupeny pouze líska obecná (*Corylus avellana*) a bez hroznatý (*Sambucus racemosa*), v centrální části najdeme např. ostružiník sivořalový (*Rubus wimmerianus*).

Z posledních inventarizačních průzkumů stojí za povšimnutí výskyt dalších mechorostů a hub. Bohužel údaje jsou velmi staré z let 1973, 1975, 1978, 1994, atd. V rámci provedených mykologických průzkumů z let 1973 až 1975 stojí za povšimnutí zejména druh houby mozkovka rosolovitá (*Ascotremella faginea*). Jedná se o silně ohrožený druh. Z tohoto hlediska je vhodné provést v nejbližší době mykologické průzkumy. Druh je v současnosti zařazen do aktuálního seznamu v rámci předmětu ochrany, jeho výskyt však není adekvátně potvrzen.

Dále byl proveden i inventarizační průzkum zaměřený na mechorosty (Duda, 1993). Za nejvýznamnější zde byl považován výskyt druhu *Heterophyllum haldanianum*. K dalším zajímavým nálezům zde patřil druh *Platygyrium repens*.

Zoologická charakteristika: Území se ze zoogeografického hlediska nachází na rozhraní dvou bioregionů – Opavský bioregion 2.2 polonské podprovincie a Ostravského bioregionu 2.3c polonské podprovincie. Území je zajímavé především pro hnízdění ptactva v doupných stromech. Na stromech jsou v současnosti velmi časté hubky běkyně velkohlavé (*Lymantria dispar*).

Mezi lety 1989 až 1994 byl zpracován také průzkum drobných savců Černého lesa. V té době bylo provedeno i odchyťování netopýrů do japonských pastí. Z výsledků není však jasné, zda-li se uvedení netopýři nacházeli v PR Černý les u Šilheřovic I. nebo PR Černý les u Šilheřovic II. Lokality však od sebe nejsou nijak vzdálené (vzdušnou čarou v podstatě jen 1,200 km, to je od středu do středu rezervace při min. překonání výškového profilu 12 m). Lze tedy předpokládat, že obě lokality budou, vzhledem ke svému charakteru, pro výskyt a hnízdění netopýrů zajímavé.

Kočvara zpracoval inventarizační průzkum netopýrů v roce 2017, z těch bylo na území PR Černý les I a v blízkém okolí zaznamenáno celkem 12 druhů. Z toho bylo pět druhů zastiženo přímo na území PR. Významným druhem lokality je zejména netopýr stromový a netopýr parkový, u kterých byly registrovány sociální hlasy a byly na území PR zastiženy při všech kontrolách. U těchto druhů lze předpokládat úkryty, respektive přítomnost kolonií v dutinách stromů na území PR.

Dále podle Kočvary (2017) inventarizačním průzkumem ptactva bylo na území PR Černý les I zjištěno 24 druhů pravděpodobně hnízdících ptáků. Význam má především hnízdění jestřába lesního a druhů vázaných na bučiny, tj. datla černého, lejska bělokrkého a žluna šedé. Z dalších druhů je významný výskyt a možnost nepravidelného hnízdění u druhů jako čáp černý, holub doupňák, krkavec velký, lejsek malý, lejsek šedý, strakapoud prostřední, žluna zelená a žluva hajní.

V roce 2017 byl rovněž zpracován i inventarizační průzkum entomologický zaměřeny na brouky (Coleoptera), který provedl Stanovský, Vávra a Kočvara (2017). Z posledních let tedy za nejvýznamnější druhy vyskytující se v území lze považovat: lesák rumělkový (*Cucujus cinnaberinus*), *Agrilus suvorovi* (nemá české jméno), *Mycetophagus multipunctatu* (nemá české jméno). Epigeická fauna brouků (dle Stanovského a kol., 2017) zahrnuje typické druhy listnatých lesů, vzhledem k poloze území uvnitř lesního komplexu se neprojevuje ekotonový efekt. Fytofágní fauna je relativně chudá, což je dáno především uniformitou fytocenózy.

2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	stupeň ohrožení*	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace, další poznámky
Pryšec mandloňovitý <i>Euphorbia amygdaloides</i>	---	LC (C4a)	Evidován Dočkalovou (2003). V roce 2019 nespářen.
lesák rumělkový <i>Cucujus cinnaberinus</i>	silně ohrožený	VU	Vázán na množství postupně se rozpadající dřevní hmoty. Ačkoli byl registrován v roce 2017 (Stanovský et al., 2017) podrobnosti nejsou známy.
<i>Mycetophagus multipunctatu</i>	---	NT	Vázán na množství postupně se rozpadající dřevní hmoty. Ačkoli byl registrován v roce 2017 (Stanovský et al., 2017) podrobnosti nejsou známy.
polník <i>Agrilus suvorovi</i>	---	VU	Vázán na množství postupně se rozpadající dřevní hmoty. Ačkoli byl registrován v roce 2017 (Stanovský et al., 2017) podrobnosti nejsou známy.
ropucha obecná <i>Bufo bufo</i>	ohrožený	VU	Stálé letní teritorium, vitální populace. Výskyt pod listy a v terénních depresích po celém území rezervace. Evidován dle Czerník, Kočvara (2003). Spářen v roce 2019.
čáp černý <i>Ciconia nigra</i>	silně ohrožený	VU	Na území nehnízdí, pouze v okolí, zde se sporadicky objevuje. Evidován dle Czerník, Kočvara (2003). V roce 2017 pozorován Kočvarou při přeletu nad lokalitou.
datel černý <i>Dryocopus martius</i>	---	LC	Jeden hnízdící pár (Kočvara, 2017). Prokázané hnízdění v rezervaci, vývoj možný vzhledem k výskytu doupných stromů. Početnost neznámá.
holub doupňák <i>Columba oenas</i>	silně ohrožený	VU	Na území nehnízdí, pouze v okolí, zde se sporadicky objevuje, pravděpodobně na tahu. Evidován dle Czerník, Kočvara (2003) a v roce 2017 (Kočvara, 2017)..
jestřáb lesní <i>Accipiter gentilis</i>	ohrožený	VU	V území jedno hnízdo. To bylo umístěno na buku lesním ve výšce cca 28 m. V r. 2010 byla vyvedena mláďata (Anonymus 2017). Aktuálně nebylo hnízdění zjištěno, druh však byl zastížen na přeletu, lze předpokládat hnízdění v blízkém okolí nebo hnízdo uniklo pozornosti. 11. 5., pozorován tok na okraji lesa jižně od PR. Evidován dle Czerník, Kočvara (2003).
krkavec velký <i>Corvus corax</i>	ohrožený	LC	Na území nehnízdí, pouze v okolí, zde se sporadicky objevuje, časté přelety (Kočvara, 2017). Evidován dle Czerník, Kočvara (2003). Spářen přímo v území v roce 2019.
lejsek bělokrký <i>Ficedula albicollis</i>	ohrožený	NT	Na lokalitě pravidelně hnízdí, dle registrovaných zpívajících samic čtyři páry (Kočvara, 2017).
lejsek malý <i>Ficedula parva</i>	Silně ohrožený	VU	V r. 2003 registrován jeden zpívající samec v PR Černý les II s pravděpodobným hnízděním, aktuálně nezastížen. Lze předpokládat výskyt na tahu s nepravidelným hnízděním (Kočvara, 2017).
lejsek šedý <i>Muscicapa striata</i>	ohrožený	LC	V území zastížen v okolí Annina Dvora, kde pravděpodobně hnízdí (Kočvara, 2017).
strakapoud prostřední <i>Dendrocopos medius</i>	ohrožený	VU	V r. 2003 registrován v okolí PR, hnízdění nebylo zjištěno. V r. 2010 registrován 8. 4. pár při jižním okraji PR (Anonymus 2017). Druh patrně na okraji PR či v blízkém okolí nepravidelně hnízdí. Aktuálně zastížen mimo PR, 11. 5. 2017 hlas z okraje lesa severně od Petřkovic (Kočvara, 2017).

žluna šedá <i>Picus canus</i>	---	VU	Dříve nebylo hnízdění zjištěno, jsou však známa jednotlivá pozorování z okolí. Aktuálně pravděpodobně hnízdí jeden pár, druh však byl registrován jen jednou, 30. 5. 2017, 1 ex. hlas ve střední části PR. Může jít o zálet ze sousední PR
žluna zelená <i>Picus viridis</i>	---	LC	Jednotlivé pozorování, hnízdí v bližším okolí. Přelety (Kočvara, 2017).
žluva hajní <i>Oriolus oriolus</i>	silně ohrožený	LC	V minulosti jeden hnízdící pár dle Czerník, Kočvara (2003). Není hnízdo v bližším okolí (Kočvara, 2017).
netopýr stromový <i>Nyctalus leisleri</i>	silně ohrožený	DD	Zastižen opakovaně, lov a přelet na území PR a v okolí. 19. 6. 2017, min. 3 ex., 24. 7., opakovaně lov a přelet, min. 4 ex., 22. 8. 2017, přelet 2 ex. Pravidelně při přeletu na průseku silnice (žlutá tur. Stezka napříč lesem), nejvíce 24. 7., přelet a lov min. 6 ex. Registrovány sociální hlasy a byly na území PR zastiženy při všech kontrolách. Lze předpokládat úkryty, respektive přítomnost kolonií v dutinách stromů na území PR (Kočvara, 2017).
netopýr parkový <i>Pipistrellus nathusii</i>	silně ohrožený	DD	Zastižen opakovaně, lov a přelet jižně od PR, 19. 6. 2017, min. 2 ex., 24. 7., opakovaně lov a přelet, min. 2 ex., 22. 8. 2017, lov a přelet min. 4 ex. Pravidelně při přeletu na průseku silnice (žlutá tur. Stezka napříč lesem), nejvíce 24. 7., přelet a lov min. 4 ex. Lze předpokládat úkryty, respektive přítomnost kolonií v dutinách stromů na území PR (Kočvara, 2017).

* **Cévnaté rostliny, bezobratlí, obratlovci:** VU – zranitelný, LC – málo dotčený, NT – téměř ohrožený, DD – druh, o němž nejsou dostatečné údaje: podle Grulich & Chobot (2017), Hejda et al. (2017), Chobot & Němec (2017). Další ochranný významné druhy jak živočichů, tak rostlin nejsou známy. Poslední inventarizačních průzkumů stojí ještě za povšimnutí výskyt mechorostů a hub. Bohužel údaje jsou velmi staré z let 1975, 1978, 1994, atd.

2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti

a) abiotické disturbanční činitele

Za významný abiotický disturbanční činitel ohrožující předmět ochrany lze považovat kombinaci působení větrných kalamit a sucha. Staré, spíše přestárlé jedince buku lesního významně ohrožuje působení větrů na jejich stabilitě. Jedná se ale o přirozený proces rozpadu reflektující současný stav. Komplikací je neexistující přirozená obnova.

b) biotické disturbanční činitele

Z hlediska předpokládaného cíle ochrany je možné v ZCHÚ evidovat celou řadu řady biotických disturbančních činitelů:

- přestálí jedinci buku lesního mají sníženou fruktifikaci (produkci semen);
- i když se urodí semena buku lesního, všechna vyskytující se černá zvěř aktivně rozryje půdní povrch a semena sežere;
- pokud vyklíčí semenáčky, jsou následně spaseny hojně se vyskytující vysokou zvěří (převážně dančí);
- vysoká pokryvnost ostřice třeslicovité (*Carex brizoides*) způsobuje značné omezení prorůstání semenáčků buku lesního.

Dále při terénním šetření byla zjištěna značná přítomnost hubek běkyně velkohlavé (*Lymantria dispar*), která může ovlivňovat v průběhu letního období vitalitu listnatých dřevin. Početnost hubek se pohybuje v rozmezí 1 až 5 hubek na strom (výjimečně až 10 hubek na strom).

Existence (přítomnost) geograficky nepůvodních druhů dřevin rovněž snižuje stabilitu sledovaných lesních ekosystémů a ovlivňuje předmět a cíl ochrany. Zde se vyskytují dub červený (*Quercus rubra*) a modřín opadavý (*Larix decidua*). V minulosti se ještě vyskytoval smrk ztepilý (*Picea abies*), ten dnes v rezervaci neevidujeme.

Za nepůvodní se samozřejmě považuje i daněk skvrnitý (evropský) (*Dama dama*), který je jedním z nejvýznamnějších disturbančních činitelův tomto území.

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti a současnosti

a) ochrana přírody

Území je chráněno od roku 1970, to je po období dnes již téměř padesáti let. Území je o té doby postupně převáděno na les směřující k ponechání samovolnému vývoji. V současné době vzhledem ke stavu území se je nutné, aktivně do vývoje a zachování předmětu ochrany území, zasahovat. V území došlo za jeho existence ke zpracování několika inventarizačních průzkumů:

- Kočvara, R. (2017) Inventarizační průzkum zoologický: ptáci - Aves a netopýři - Chiroptera
- Stanovský, J., Kočvara, R. (2017) Lesnický inventarizační průzkum
- Stanovský, J., Vávra, J., Kočvara, R. (2017) Inventarizační průzkum entomologický: brouci – Coleoptera
- ZO ČSOP 72/07 Levrekův ostrov (2003) Zoologický průzkum
- Území bylo také předmětem hodnocení současného stavu a péče o vybraná ZCHÚ v okrese Opava (Šubová, Z., 2010).
- ZO ČSOP 72/07 Levrekův ostrov (2003) Botanický inventarizační průzkum přírodní rezervace Černý les I a II.
- Stiova, L. (1998) Výsledky průzkumu řádu Lepidoptera v rezervacích severní Moravy a Slezska - okres Opava
- Pečinka, A. (1994) Seznam druhů vegetačního období v r. 1994
- Řehák, Z. (1994) Drobní savci Černého lesa
- Duda, J. (1993) Inventarizace mechorostů v SPR Černý les u Šilheřovic I., II. : 29. 3. 1993 - 30. 3. 1993
- Chrobok, S. (1990) Inventarizační průzkum lesnický dle metodiky SÚPPOP Praha z r. 1973
- Sedláčková, M. (1990) Soupis cévnatých druhů rostlin
- Kuthan, J. (1988) Makromycety chráněného území Černý les - část Komora u Šilheřovic.
- Balhar, R. (1984) Inventarizační průzkum lesnický dle metodiky SÚPPOP 1973
- Kuthan, J. (1978) Zpráva o výsledcích mykofloristického průzkumu v PR a chráněných oblastech ČSR provedeného v r. 1978.
- Kuthan, J. (1975) Zpráva o mykologickém průzkumu
- Stalmach, J. (1970) Ornitologický výzkum

Vzhledem ke stáří proběhlých monitorovacích šetření lze nyní považovat za aktuální výsledky z roku 2017. Tyto víceméně odkazují na současnou situaci v ZCHÚ.

b) lesní hospodářství

Na území PR Černý lesu Šilheřovic I. je platný Lesní hospodářský plán pro Lesní hospodářský celek Ostrava (1419) s platností od 01. 01. 2018 do 31. 12. 2027. Lesní porosty se nacházejí v imisním pásmu ohrožení C –

kde poškození dospělého smrkového porostu se zvýší průměrně o 1 stupeň během 11 až 15 let (zákon č. 289/1995 Sb., o lesích). Z hlediska funkčního zařazení je území zařazeno do lesů zvláštního určení subkategorie 32a (1.zóny CHKO, přírodní rezervace, přírodní památky). Území náleží do Přírodní lesní oblasti 32 Slezská nížina. Území je také součástí nadregionálního Územního systému ekologické stability (zákon č. 114/1992 Sb.).

Dle leteckých fotografií pořízených v roce 1954 (zdroj: <http://kontaminace.cenia.cz/>) se území nachází už ve stádiu dospělé bučiny vyskytující se uprostřed mladých lesních porostů. Výjimku tvoří malá část území ve spodní hranici, která je v této době bez porostu.

c) zemědělské hospodaření

Nerelevantní.

d) rybníkářství

Nerelevantní.

e) myslivost

Území je součástí honitby 8109110001 – Bažantnice Šilheřovice. Území je součástí komplexu bažantnice, která byla založena v roce 1852 rodinou Rothschildů a byla v jejich vlastnictví do roku 1945. V roce 1952 byla bažantnice obnovena Lidovou mysliveckou společností. V současné době je bažantnice ve správě obchodní společnosti. V území se nachází značné množství zvěře černé (prase divoké) a vysoké (zejména daněk evropský a jelen evropský). Vysoká i černá zvěř výrazně omezuje předmět a cíl ochrany.

Z historického hlediska je také nutno zdůraznit, že celý komplex byl a je součástí honitby, přednostně určené k lovu bažantů, ale i vysoké zvěře. Což mělo a má bezprostřední vliv na stav a zejména strukturu lesních porostů, jak v území, tak v jeho okolí. Vzhledem k výskytu zvěře je pochopitelné že celé ZCHÚ trpí škodami zvěří zejména na zmlazení a náletu dřevin.

f) rybářství

Nerelevantní.

g) rekreace a sport

Území se nachází v blízkosti turistické trasy ve směru z obce Šilheřovice na bývalý Důl Anselm a na rozhlednu Landek. Turisticky jsou hranice území součástí naučné stezky Šilheřovice. Tato trasa nemá na lokalitu žádný patrný vliv.

Jako rekreaci lze považovat výkon práva myslivosti, což má výrazný dopad na stav území (viz výše).

h) těžba nerostných surovin

Nerelevantní.

i) jiné způsoby využívání

Nerelevantní.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření obecné povahy

- Lesní hospodářský plán pro Lesní hospodářský celek Ostrava (1419) s platností od 01. 01. 2018 do 31. 12. 2027.
- Územní plán obce s rozšířenou působností Hlučín, obec Šilheřovice, včetně změn, textová a grafická část včetně příloh, platná od 08/2009, rovněž Vyhodnocení vlivů územního plánu na udržitelný rozvoj území

(Vyhodnocení vlivu územního plánu na životní prostředí pro účely posuzování vlivů územních plánů na životní prostředí dle zákona č. 100/2001 Sb. v rozsahu přílohy č. 1 zákona č. 183/2006 Sb.).

- V případě jakýchkoliv záměrů, které by se mohly dotknout území PR Černý les u Šilheřovic I. a předmětu jeho ochrany je potřeba vyhodnotit vliv na toto území a zpracovat hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny tzv. biologické hodnocení dle § 67 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů.

2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.4.1 Základní údaje o lesích na lesních pozemcích

Přírodní lesní oblast	32 – Slezská nížina
Lesní hospodářský celek / zařizovací obvod	LHC 1419 – Ostrava
Výměra LHC (zařizovacího obvodu) v ZCHÚ (ha)	8,1433 ha
Období platnosti LHP (LHO)	1. 1. 2018-31. 12. 2027
Organizace lesního hospodářství	Lesy České republiky, s. p., územní jednotka Ostrava

Přehled výměr a zastoupení souborů lesních typů

Přírodní lesní oblast: 29 – Nízký Jeseník				
Soubor lesních typů (SLT)*	Název SLT	Přirozená dřevinná skladba SLT	Výměra (ha)	Podíl (%)
30	Jedlo-dubová bučina <i>Abieti-Querceto-Fagetum variohumidum trophicum</i>	buk lesní (30%), duby (30%), jedle bělokorá (40%), lípy	7,65	93,78
(3)U	Javorová jasanina <i>Acereto-Fraxinetum vailidosum</i>	jasan zetpilý (40%), buk lesní (30%), jedle bělokorá (20%), javory (10%), duby +	0,36	4,48
3V	Vlhká dubová bučina <i>Querceto-Fagetum humidum (fraxinosum)</i>	buk lesní (30%), duby (30%), jedle bělokorá (30%), javor mléč (10%)	0,14	1,74
Celkem			8,1433	100 %

Poznámka:

Výměry jednotlivých SoLT jsou vztaženy na celou výměru ZCHÚ, tak jak jsou vymapovány dle Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem, pobočka Frýdek-Místek. Přirozená druhová skladba převzata z Oblastního plánu rozvoje lesů pro Přírodní lesní oblast 32 – Slezská nížina (Holuša et al., 1999, včetně Plívy, 1991). Dále je tato skladba verifikována a harmonizována dle současné vyhlášky č. 298/2018 Sb., o zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a vymezení hospodářských souborů a podle úprav současného stavu Lesnicko-typologického klasifikačního systému platného od 1. 1. 2019 (viz např. Zouhar, 2019).

Uvážíme-li zastoupení jedle bělokoré v přirozené druhové skladbě podle SoLT (dle současného stavu vymapování) má svůj potenciál přirozeného výskytu na ploše o výměře větší než jsou 3 ha, to je z celkové výměry území 38%.

Dílčí plochy

Dílčí plochy jsou totožné s jednotkami prostorového rozdělení lesa. To vychází z předpokladu odlišnosti jednotlivých porostů dle druhové, věkové, výškové skladby, včetně růstových projevů a smíšení dřevin či etážovitosti porostů. V PR Černý les u Šilheřovic I.:

111A17

- Nejstarší část rezervace, v některých podkladech udáváno stáří až 200 let, v současnosti uváděn věk okolo 180 let (pravděpodobně vyprůměrováno). Zde desítky vzrostlých přestárých jedinců buku lesního, jednotlivě dub letní, v dolní části i habr obecný nebo javor klen. V horní části této porostní skupiny pravděpodobně bývalá, ještě v roce 2019 nefunkční oplocenka. Na začátku roku 2020 došlo k její opravě. Nyní se v území vyskytují oplocenky 2. Jedna blíže k okraji porostní

skupiny – směrem vně ZCHÚ. Uprostřed této oplocenky se nachází převážně buřeň a keře bezu červeného stínící sporadicky se vyskytujícími jedinci buku lesního, většinou ve fázi nárůstu). Druhá oplocenka směrem do středu území se jeví jako funkční, ale opět se sporadicky se vyskytujícími zmlazením či jedinci buku lesního, případně javoru kleny. Stromy propadané, prolámané, na zemi značné množství mrtvého dříví, porost velmi mezernatý. Půdní povrch s vysokou pokryvností ostřice třeslicovité. Výrazně schází mladší stádia růstové fáze lesa. Ve spodní části porostní skupiny pouze několik jedinců v počtu cca 30 ks buku lesního ve fázi tyčkovin až tyčovín – vesměs obrostlíků.

111A7

- Středně starý porost, pravděpodobně o dost starší než je uváděno v lesním hospodářském plánu. Jedná se o úzkou porostní skupinu vedoucí ve směru shora dolů. Poměrně pestrá druhová skladba: lípa malolistá, habr obecný, javor klen, javor mléč, buk lesní, při okraji břiza bělokorá, dub letní, jilm vaz. Rovněž se zde vyskytuje nepůvodní modřín opadavý a jednotlivě (vzácně) dub červený. Ve spodní části na kmenech hubky bekyně velkohlavé.

111A5

- Mladší skupina s udávaným věkem kolem 50-ti let s účastí buku lesního, javoru klenu, lípy (jak malolisté, tak velkolisté) a se zastoupením dubu červeného do 10%. Vtroušeně se rovněž vyskytuje i habr obecný, po jednom kusu třešně ptačí a jasanu ztepilého.

111A4

- Porostní skupina na hranici území u žlebu s výskytem buku lesního, habru obecného, menší skupinka olše lepkavé.

111A3

- V rezervaci nejmladší porostní skupina s nejvyšším zastoupením dubu červeného a dále s dubem letním, lípou (rovněž oběma), javorem klenem. V minulosti se též vyskytoval smrk ztepilý.

Přílohy:

- T1 - Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich
- M3: Lesnicko-typologická mapa v měřítku 1:10 000 s vyznačením dílčích ploch (porostní skupiny v rámci obrysové lesnické mapy)
- M4: Mapa stupňů přirozenosti lesních porostů (se zákresem porostů ponechaných samovolnému vývoji) v měřítku 1 : 10 000

Poznámka:

Mapa dílčích ploch a objektů je totožná s jednotkami prostorového rozdělení lesa.

2.4.2 Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích

Nerelevantní.

2.4.3 Základní údaje o útvarech neživé přírody

Nerelevantní.

Přílohy:

- T1 - Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich

- M3: Mapa lesnicko-typologická v měřítku 1:10 000 s vyznačením dílčích ploch (porostní skupiny v rámci obrysové lesnické mapy)

* Mapa dílčích plocha a objektů je totožná s jednotkami prostorového rozdělení lesa. Jednotky prostorového lesa jsou chápány jako nejmenší možné rozdělení lesa s ohledem na jeho popis a v praxi umožňující realizaci managementových opatření na základě všech kompatibilních podkladů plánovací dokumentace.

2.4.4 Základní údaje o plochách mimo lesní pozemky

Nerelevantní.

2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup

A. Ekosystémy

ekosystém:	L5.1 – Květnaté bučiny (Herb-rich beech forests, 9130 <i>Asperulo-Fagetum</i>)	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
Přítomnost vývojových fází ekosystému – malý vývojový cyklus lesa (stádium rozpadu / fáze zmlazování/, fáze dožívání /stádium dorůstání/, stádium zralosti, stádium rozpadu atd. (dle Michala, Petříčka a kol., 1999) a obnova a zmlazování lesních porostů.	Aktuálně se porosty ve větší míře nacházejí ve stadiu přestárých kmenovin s omezenou perspektivou přirozené obnovy nejlépe pod clonou mateřských porostů (genetický materiál a fáze porostu toto umožňují). Aktuální rozloha biotopu je nedostatečná, bohužel pravděpodobnost rozšiřování území v budoucnu je omezená z hlediska stavu okolních porostů. *** Z hlediska zachování věkové kontinuity není na lokalitě zásadní přítomnost dostatečné plochy optimálně všech věkových tříd či spíše vývojových fází lesa. V současnosti jednoznačně dominují stádia rozpadu, téměř absentují stáji zmlazování a odrůstání (až na výjimky jednotlivých jedinců buku lesního ve fázi nárůstu). Pokud nedojde k aktivnímu zásahu podpory obnovy lesního porostu, hrozí zánik předmětu ochrany v horizontu 30-ti až 40-ti let, tak jak je v současnosti definován. Nyní je přípustná (vzhledem k již aplikovaným managementovým opatřením) pouze podpora přirozeného zmlazení formou oplocení.	
	stav:	špatný
	trend vývoje:	zhoršující se
Výskyt druhů typických pro květnaté bučiny na 90% plochy ZCHÚ.	Blíže se jedná o květnaté bučiny, zde navíc vázaných na nejnižší polohy a předpoklad výskytu druhově bohatého spektra dřevin (buk lesní, dub letní, javory, lípy, habr obecný, atd.). Ačkoli většina druhů typických pro tento biotop je přítomna, značně zde schází jedle bělokora (její min. potenciální výměra je 3 ha při zastoupení 38%) a rovněž výskyt habru obecného a buku lesního hraje v neprospěch dubů (uvážíme-li klasifikaci dle potenciální přirozené vegetace: Lesnicko-typologický klasifikační systém – oproti vegetaci aktuální – biotopy).	
	stav:	špatný
	trend vývoje:	zhoršující se
Úplná absence geograficky nepůvodních druhů dřevin (modřín opadavý, dub červený)	Geograficky nepůvodní druhy dřevin jsou v rezervaci stále přítomny: dub červený, modřín opadavý. Postupně díky vhodnému managementu dochází k jejich redukcí.	
	stav:	dobry
	trend vývoje:	zlepšující se
Neexistence škod zvěří na přirozeném zmlazení dřevin	Škody zvěří jsou značné na obnově porostu a na zmlazení. Pokud nedojde k redukcí zvěře, obnova porostů bude obtížná. Nejvýznamnější je přítomnost daňka skvrnitého.	
	stav:	špatný
	trend vývoje:	zhoršující se

*** Ideálním případem by v budoucnu bylo, aby došlo k co možná nejbližšímu propojení s PR Černý les II. Což by teoreticky mohlo být možné až tak za min. 50 let. Vznikla by tak velmi rozsáhlá rezervace bučin, z velké části však uměle založená.

* Plocha rezervace se v průběhu platnosti předchozího plánu péče nezměnila a činí stále něco okolo 7 ha. V rámci stávajícího vymezení MZCHÚ nelze plochu navýšit z důvodu nevhodného stavu okolních lesních porostů.

Předchozí management péče o lesní ekosystémy:

V otázce ponechání samovolnému vývoji se Kvita a Žárník (2008) v předchozím plánu péče o ZCHÚ domnívali, že hlediska klasifikace dynamiky lesa je hlavní porost (111Aa19 dnes 111A17) převážně na přechodu terminální fáze stadia zralosti a počáteční fáze stadia rozpadu, což dle nich „umožňuje sledovat v následujících několika desítkách let nejdynamičtější úsek sukcesních změn v rámci malého sukcesního cyklu“. Rovněž zdůraznili, že lze očekávat, že sledování těchto změn (paralelně se sledováním dynamiky vegetace patřící do stejné asociace v PR Černý les u Šilheřovic II.) významně přispěje k poznání spontánního chování přirozených lesních geobiocenóz v 3. dubo-bukovém vegetačním stupni.

Po více než deseti letech vývoje lesního ekosystému (v měřítku vývoje lesa se jedná o značně krátkou periodu), lze současnou situaci v území zhodnotit například takto:

- ponechání území samovolnému vývoji z hlediska současného stavu je velmi diskutabilní neboť, současná druhová skladba lesních porostů je z tohoto hlediska velmi chudá. Rozhodující není jen samotný výskyt dřevin, ale i jejich poměrné zastoupení odpovídající stanovištním podmínkám. Na druhou stranu, pokud orgán ochrany přírody bude směřovat území tímto směrem, lze do budoucna pozorovat vývojové procesy lesního ekosystému, které obohatí poznání člověka o to, co sama dovede tvořivá síla přírody. Ale rezervace postupně sama zanikne v důsledku působení tlaku dřevin, které v území nejsou domácí, ale jsou schopny značné expanze (např. dub červený klasifikovaný jako invazní dřevina);
- v území se nachází značné množství mrtvého dříví, tvořeného převážně padlými velikými buky lesního, v několika stupních rozpadu;
- v území značně schází fáze zmlazování lesního porostu. Existence náletu dřevin je představována pouze několika individuálními jedinci od semenáčků v počtu cca max. desítku jedinců, po skupinku jedinců ve fázi tyčkoviny až tyčoviny. Ostatní dřeviny se prozatím nezmlazují. Jedná se například o duby, nebo javor klen či habr obecný;
- lze konstatovat, že téměř celý komplex území plynule přechází do stadia rozpadu, některé porosty dospělé přechází do stadia přestárých kmenovin, jiné jsou ve stadiu rozpadajících se kmenovin. Nastupující proces obnovy lesního porostu, tolik důležitý pro zachování předmětu ochrany, je velmi pozvolný až zbrzděný;
- aspektem komplikujícím nastolení ponechání území samovolnému vývoji je existence vysokých stavů zvěře, a to jak zvěře vysoké, která spase každý jednotlivě se zmlazující stromek, tak černé zvěře, kdy prasata divoká rozrývají půdní povrch a v podzimních měsících sežerou všechnu úrodu semen, která by mohla vzklíčit. Rovněž otevření porostu díky propadání starých jedinců buku lesního umožňuje větší rozvoj přirozeně se vyskytující ostřice třeslicovité (*Carex brizoides*) a dalším druhům (např. ostružiníku) je komplikací pro vznik nového lesa. Z tohoto důvodu je nutná jednoznačná redukce stavů zvěře a oplocení území či udržování oplocenek. Individuální ochrana jedinců, je v území ponechaném samovolnému vývoji nevhodná z hlediska časté kontroly, obvykle se používá umělý materiál, který nepůsobí v chráněném území příliš přirozeně;
- existence geograficky nepůvodních druhů dřevin – modřín opadavý (*Larix decidua*) a stále ještě se jednotlivě vyskytující dub červený (*Quercus rubra*). V literatuře je dub červený uváděn i jako invazní (např. Krumm a Vítková (eds.) 2016). Nutno zdůraznit, že i stav okolních lesních porostů není pro tento typ managementu přívětivý (možnost průniku právě nepůvodních druhů dřevin, ale i dalších nežádoucích rostlin);
- v neposlední řadě, samotná velikost území, kdy na pouhých 7 ha je nastolení samovolných vývojových procesů obnovního cyklu lesa – zvláště malý vývojový cyklus lesa, velmi problematický. Na tak malém území nelze přirozeně v rámci malého vývojového cyklu lesa předpokládat, aby byly kontinuálně zastoupeny všechny fáze tohoto cyklu, tak jak jsme zvyklí je popisovat či sledovat v rozsáhlých, lidskou činností málo poznamenaných územích. Pokud je rozhodnuto v území podporovat samovolné vývojové procesy vývojové tendence lesa, z hlediska současného stavu území budou nabývat rozměry, které nemusí být obecnou společností pozitivně vnímány. Orgán ochrany přírody ve spolupráci s vlastníkem se bude muset na tuto situaci připravit v rámci veřejného zájmu.

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Kolize zájmů ochrany přírody se nepředpokládá.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání

V PR Černý les u Šilheřovic I. je dominantním porostním typem bukový smíšený (s celou řadou listnatých dřevin včetně výskytu nepůvodního modřínu opadavého a dubu červeného, ale bez přítomnosti jedle bělokoré).

Vzhledem k současnému stavu a charakteru porostů s prioritou podpory obnovy a zmlazování dřevin je vhodné v současné době, podpořit aktivním lesnickým managementem nastartování vývojových procesů malého cyklu lesa s trvalou existencí typu lesa závěrečného (Schmidt-Vogt, 1985).

Porostní skupiny 111A4, 111A5, 111A17 jsou ponechány samovolnému vývoji (stupeň přirozenosti „les nově ponechaný samovolnému vývoji“). Zde lze tedy jen podporovat přirozené zmlazení formou jeho ochrany. U ostatních porostů 111A7 a 111A3 by se mělo jednat o zachování aktivního lesnického managementu s cílem podpory přirozené druhové skladby. Vhodné je zvyšovat podíl dubu letního a dalších dřevin, zejména jedle bělokoré (tu do území vnést). Postačí velmi extenzivním způsobem, tj. jednotlivě v průběhu několika let.

Významným prvkem z hlediska lesnického managementu by mělo být (v porostních skupinách 111A7 a 111A3:

- a. omezování výskytu dřevin stanovištně nepůvodních (dub červený, modřín opadavý);
- b. snížit stavy zvěře na minimum (platí pro celé území rezervace) nebo! Celé území oplotit proti škodám zvěří. Tento plot by měl být přítomen do odrůstání potenciálního náletu dřevin a kultur, tedy min. po dobu 15 let;
- c. dále se nabízí podpora zachování genofondu dřevin – buku lesního – zhodnotit kvalitu porostu z hlediska kvality osiva a pro přirozenou obnovu;
- d. mezernaté plochy vhodně podsadit jedlí bělokorou s uplatněním ochrany oplocenek (nebude-li plot celého území);
- e. uvažovat nad možným narušením půdního povrchu pro možnost nasemenění bukvicemi a žaludy (rozrušení souvislé pokrývky půdního povrchu ostřicí třeslicovitou);
- f. ponechání všech spadlých kmenů buku lesního případně i dubů v území k zetlení.

Návrh základní péče o lesní porosty vychází ze současného zastoupení dřevin (aktuální druhová skladba) na podkladě trvalých ekologických podmínek (využití Lesnicko-typologického klasifikačního systému).

V mapě cílových hospodářských souborů (dále jen CHS) jsou uvedeny CHS 47 – oglejená stanoviště středních poloh a CHS 29 – olšová stanoviště podmáčených poloh.

Následující návrh rámcové směrnice péče o les je určen pro lesy zvláštního určení, porostní typ bukový smíšený podle uvedených souborů lesních typů.

Rámcová směrnice péče o lesní porosty na lesních pozemcích

Číslo směrnice	Kategorie lesa	Soubory lesních typů	Cílový předmět ochrany
1	32a – kategorie lesů zvláštního určení, 1. zóny CHKO, přírodní rezervace, přírodní památky	3O – jedlo-dubová bučina 3V – vlhká dubová bučina (3)U – úžlabní javorová jasenina	Přirozený pralesovitý porost, typický pro Oderskou nížinu L5.1 Květnaté bučiny – les přírodě blízký
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin			
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)		
3O, 3V, (3)U	Buk lesní 50%, dub letní 25%, habr obecný 10%, javor mléč a javor mléč 5%, lípy 5%, jedle bělokora 10%, jilm horský, jilm vaz +, třešeň ptačí +, jasan ztepilý +, olše lepkavá +		
Porostní typ A		Porostní typ B	
<i>Bukový smíšený (s celou řadou listnatých dřevin)</i>		<i>Smíšený listnatý</i>	
Základní rozhodnutí			
Hospodářský způsob (forma)			
ponechání samovolnému vývoji		podrostití	
Obmýtí	Obnovní doba	Obmýtí	Obnovní doba
fyziologický věk	nepřetržitá	150	50
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty			
Zachování přirozeného biotopu květnatých bučin (dubových bučin) v nížinných oblastech polské biogeografické podprovincie na území České republiky.			
Způsob obnovy a obnovní postup			
Ochrana přirozené zmlazení individuálně nebo údržbou oplocenek. Pravidelná údržba oplocenek v porostu 111A17 nebo oplocení celého území. Tzn. stávající oplocení udržovat funkční. Výrazné tlumení zvěře.		Kombinace přirozené a umělé obnovy, do mezernatých částí území vhodná dosadba sazenic 2+3 jedle bělokora s možnou individuální ochranou. Pod clonou bukových porostů cíleně porušovat půdní povrch či spíše hustou pokrývku ostřice třeslicovité za účelem nasazení bukovic a žaludů.	
Způsob zalesnění, stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu			
Les nově ponechaný samovolnému vývoji.		Dodržení vyhlášky č. 298/2018 Sb., jako MZD chápán dub letní, třešeň ptačí, javor mléč, příp. jedle bělokora a další dřeviny uvedené v cílové druhové skladbě, dohromady v množství cca 40-50%.	
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)			
SLT	druh dřeviny	komentář k způsobu použití dřeviny při umělé obnově	
3O, 3V, (3)U	dub letní (výsev), jedle bělokora (výsadba: desítky jedinců), buk lesní (výsev)	Stanoviště chápáno jako dva celky (dle porostního typu – část ponechána samovolnému vývoji a část s aktivním managementem), použití dřevin umělé obnovy do mezernatých míst. Při výsadbě jedle bělokora vhodné použít prostokořenný sadební materiál.	Pro les ponechaný samovolnému vývoji se použití umělé obnovy neuvažuje. Uvedené platí pouze pro porostní typ 1B: smíšený listnatý.
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů			
Pro les ponechaný samovolnému vývoji pouze ochrana přirozeného zmlazení (nyní nárosty – velmi sporadicky) formou stávající oplocenky – nutná její pravidelná kontrola (vždy před zimou a potom na jaře), následná údržba. Zvážení oplocení celého území.		Uvolňování náletů a nárostů v dolní části území, nutná ochrana před zvěří, tvorba oplocenek nebo oplocení celého území. Následná výchova porostů není nutná. Oplocenky udržovat až do věku min. 15-ti let nebo do výšky min. 3 a více metrů (lesního porostu).	
Opatření ochrany lesa včetně provádění nahodilých těžeb			
Označení území se vstupem na vlastní nebezpečí z důvodu pádu stromů či oplocení celého území. Odstranění nepůvodních druhů dřevin: modřín opadavý, dub červený. Dále potlačovat výskyt nepůvodních druhů dřevin, tj. jejich cílené odstraňování. Doporučené technologie dle potřeby (individuální motomanuální těžební metoda).			
Poznámka			
Nahodilou těžbu konzultovat s Odborem životního prostředí a zemědělství (část ochrana přírody a krajiny) Krajský úřad Moravskoslezského kraje.			

Přílohy:

- T1 Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich (zvláště chráněné území, ochranné pásmo)
- M3: Lesnicko-typologická mapa v měřítku 1:10 000 s vyznačením dílčích ploch (porostní skupiny v rámci obrysové lesnické mapy)
- M4: Mapa stupňů přirozenosti lesních porostů (se zákresem porostů ponechaných samovolnému vývoji) v měřítku 1 : 10 000
- M5: Mapa navržených zásahů a opatření v lesních porostech

b) péče o vodní ekosystémy

Nerelevantní.

Rámcová směrnice péče o rybníky/nádrže

Nerelevantní.

Rámcová směrnice péče o vodní toky

Nerelevantní.

c) péče o ekosystémy mimo lesní pozemky

Nerelevantní.

Rámcová směrnice péče o ekosystémy mimo lesní pozemky

Nerelevantní.

d) péče o populace a biotopy rostlin a hub

Nepředpokládá se speciální management.

e) péče o populace a biotopy živočichů

Péče o populace živočichů nevyžaduje žádný speciální management vzhledem k současnému stavu území. Postačí pouze ponechávání již existujících vzrostlých starých stromů a stromů doupných. Provádění výsadeb a oplocení mimo hnízdní období, tj. od konce září do konce března.

Vzhledem k výskytu netopýrů je vhodné těžbu směřovat do období od 15. září do 1. listopadu. Těžba by se však případných kolonií zimujících netopýrů neměla vůbec dotýkat.

f) péče o útvary neživé přírody

Nerelevantní.

g) zásady jiných způsobů využívání území

Nerelevantní.

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

a) lesy na lesních pozemcích

Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností je uveden v příloze v tabulce T1.

Příloha:

T1 - Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich

- M3: Lesnicko-typologická mapa v měřítku 1:10 000 s vyznačením dílčích ploch (porostní skupiny v rámci obrysové lesnické mapy)
- M4: Mapa stupňů přirozenosti lesních porostů (se zákresem porostů ponechaných samovolnému vývoji) v měřítku 1 : 10 000
- M5: Mapa navržených zásahů a opatření v lesních porostech

b) rybníky (nádrže)

Nerelevantní.

c) vodní toky

Nerelevantní.

d) útvary neživé přírody

Nerelevantní.

Příloha:

- M3: Lesnicko-typologická mapa v měřítku 1:10 000 s vyznačením dílčích ploch (porostní skupiny v rámci obrysové lesnické mapy)
- M5: Mapa navržených zásahů a opatření v lesních porostech

e) ekosystémy mimo lesní pozemky

Nerelevantní.

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

Pro celou plochu ochranného pásma jsou doporučeny následující zásady:

- postupně převádět lesní porosty na porosty přírodě blízké podle doporučené přirozené druhové sklady na základě zpracovaných Oblastních lesnicko-typologických elaborátů (Holuša st. a kol., 2001) dostupných a uložených na příslušných pobočkách ÚHÚL (a dále dle Plívy 1991) a následně nově schválených;
- používat sadební materiál podle zákona a zásad státní lesnické politiky v oblasti s nakládáním reprodukčního materiálu dřevin. Sadební materiál místní provenience;

- nepoužívat myslivecká příkrmovací zařízení, výrazně tlumit stavy zvěře. Tlumení stavů zvěře aplikovat jako hlavní prioritu v oblasti péče o lesní ekosystém;
- nepodporovat rekreační aktivity hromadného charakteru z důvodu možného narušení ohrožení života a zdraví pádem stromů nebo větví;
- kontrolovat stav budoucího i současného oplocení území;
- omezovat výsadbu geograficky nepůvodních druhů dřevin – výsadbu těchto dřevin prakticky vůbec v rámci Op neumožnit;
- tyto zásady vhodně zohlednit v novém lesním hospodářském plánu na následující období.

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

Provést obnovu a údržbu značení hranic, případně použít pro stabilizaci hranic hraničníky v lomových bodech v terénu. V rámci území je potřeba obnovovat barevné pruhy vyznačující hranice zvláště chráněného území. Zkontrolovat cedule se státními znaky podle vyhlášky č. 45/2018 Sb. Umístění informačních tabulí je nutné předem projednat s vlastníkem pozemku.

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

a) vyhlášovací dokumentace

V rámci předmětu ochrany, který je definován jako „přirozený pralesovitý porost, typický pro Oderskou nížinu“ a srovnáním současného stavu území, lze dospět k situaci kdy je vhodné navrhnout změnu předmětu ochrany dle současných vědeckých poznatků a stavu ZCHÚ.

Nově navržený předmět ochrany by mohl znít:

Ochrana ekosystému dubových bučin na sprašových hlínách v oblasti polonské biogeografické podprovincie.

Odůvodnění:

Mluvíme-li o přirozenosti, existují (mimo současnou platnou legislativu v rámci ochrany přírody, kdy je toto povinnou součástí plánu péče) možnosti jejího hodnocení. Stupeň přirozenosti ekosystému je dle např. Míchala (1994) hodnota nepřímo úměrná stupni ovlivnění téhož ekosystému člověkem. Vyplývá ze změn druhového složení a struktury reálného rostlinného společenstva ve srovnání s potenciální přírodní vegetací za shodných stanovištních podmínek (na shodném typu ekotopu). Stupeň přirozenosti lze definovat např. pomocí změny struktury společenstva, podílem původních druhů tvořících přírodní společenstvo, podílu vymřelých druhů původní bioty, podíl spontánních sekundárních organismů, podíl synantropních nebo antropogenních druhů, životní trvalost kultivovaných i spontánních druhů, atd.

Přirozené ekosystémy jsou trvalé (Schlüter, 1982) vybavené autoregulačními schopnostmi, příznivou ekologickou stabilitou, atd.

Pokud přihlídneme k otázce existence samotných primárních lesů v Evropě, kdy bychom z tohoto hlediska mohli nad předmětem ochrany takovým způsobem zauvažovat. Primární lesy podle Organizace pro výživu a zemědělství (FAO OSN) označují přirozeně regenerované lesy původních druhů, kde neexistují jasně viditelné náznaky lidské činnosti a ekologické procesy nejsou významně narušeny (FAO, 2015).

Primární lesy slouží jako model pro pochopení přirozených disturbančních a vývojových procesů (Král, McMahon, Janík, Adam, & Vrška, 2014; Kuuluvainen & Aakala, 2011; Leibundgut, 1959), zejména tváří tvář změně klimatu a požadavku zachování ekosystémových služeb za neřízených podmínek, včetně zásob uhlíku a sekvestrace (Burrascano, Keeton, Sabatini, & Blasi, 2013; Harmon, Ferrell, & Franklin, 1990). Nakonec nám primární lesy pomáhají hodnotit dopady lidské činnosti na lesní ekosystémy a porozumět potenciálu a omezením přirozeného obhospodařování lesů (Bauhus, Puettmann, & Messier, 2009; EEA, 2014; Kuuluvainen & Aakala, 2011).

Kvita a Žárník (2008) uvádějí, že v lesním hospodářském plánu z roku 1882 je sice poznámka „obhospodařovat jako výnosový les“, ale ze stáří současného (hlavního) porostu (asi 200 let) je zřejmé, že o zachování lesa rozhodli lesní hospodáři už dávno před vyhlášením ZCHÚ. Z prostorové struktury hlavního porostu je však zřejmé, že les byl důsledně lesnický vychováván. Výnosový způsob evokuje i pěstební podpora stromů velkých dimenzí.

Dle předchozí plánovací dokumentace (před 20 lety) nebylo v předchozích obdobích provedeno nutné narušení půdy, rovněž nebyly provedeny podsadby ani umělá obnova současného porostu č. 111A17.

V minulém desetiletí byly odstraněny geograficky nepůvodní druhy dřeviny z území rezervace, zejména smrk ztepilý a dub červený. Zůstal zde však ještě modřín opadavý. Předchozím plánem péče (Kvita, Žárník 2008) je navržena postupná přeměna na porost s přírodě blízkou dřevinnou skladbou. Konkrétně pro SoLT 3H BK60, DB30, HB10, JS; 3O BK30, DB30, JD40, LP; 3D BK60, LP20, DB20, JV, JD; 3V BK30, DB30, JD30, JV10. Což při sečtení znamená celkovou výměru jedle bělokoré 0,4 ha výměry. Jedle bělokorá se v území bohužel nevyskytuje.

V rámci tohoto doporučení se lze rovněž zamyslet nad současným předmětem ochrany, který hovoří o přirozeném pralesovitém porostu, a toto doporučení by mělo v ekosystému podpořit výskyt přírodě blízké vegetace, tedy stupeň nižší označení přirozenosti ekosystému (dle Ellenbergera 1963, 1978) než je v předmětu ochrany.

Jako klíčové opatření, bylo navrženo celé oplocení rezervace nebo jako oplocení částí formou zkusných ploch, ke kterému se přiklonil i správce lesa v připomínkovacím řízení.

Rovněž byla doporučena podpora genofondu lesních dřevin – buku lesního. Správce lesa navrhoval obnovu porostu podrostním způsobem s těžbou minimálně 40% zásoby porostu. To nebylo orgánem ochrany přírody akceptováno z důvodu rozporu s ochrannými podmínkami. Dále správce lesa navrhoval obnovu s uvolněním přirozeného náletu a přípravu pro tento nálet v celkovém objemu těžby min. 25% zásoby porostu.

Dalším návrhem bylo ponechání stojícího dříví intenzivně napadeného houbami nebo z přirozených vývrátů a zlomů, v takové míře, aby umožňoval vývoj drobných organismů. Ponecháno bylo také dříví nezpracované po těžbě, slabší 15 cm.

Trvalo by stovky let, abychom v uvedeném ZCHÚ docílili pralesovitého charakteru. Navíc s tím, že se stále vždy bude jednat o člověkem založené porosty, tedy uměle vzniklé.

Držme se tedy současné druhové skladby, která se může blížit přirozené, výskytu vzácných druhů rostlin a živočichů se snahou podpory přirozené obnovy, s co nejmenším výskytem škod zvěří.

b) návrhy potřebných správních rozhodnutí o výjimkách, povoleních nebo souhlasech

V následujícím deceniu není třeba žádat žádné výjimky, povolení či souhlasy. Případné výjimky konzultovat s příslušnými vlastníky a orgány ochrany přírody.

c) ostatní

Nerelevantní.

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejnosti

Vhodné omezovat vstup do území z důvodu jeho nebezpečnosti, tj. již dále nenavrhovat další aktivity v souvislosti s návštěvou území (např. rozšíření turistických tras nebo naučných stezek)

3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území

Vhodné je informovat o možnostech využití ochrany území ke vzdělávacím aktivitám či studiu lesnické typologie, ekologie lesa nebo ochrany přírody (nabídka pro studenty lesnických či přírodovědeckých fakult). Jedná se o významné území z hlediska výskytu buku lesního v nižších polohách polonské biogeografické podprovincie.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

Na zvážení je provedení opětovného botanického inventarizačního průzkumu, s cílem mapování svazů a asociací. Vhodné je i provedení pedologického průzkumu (podnět pro Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem, zejména pobočku Brno – centralizace odborného pracoviště Lesnické typologie).

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností)

Druh zásahu (činnost)	Odhad množství (např. plochy)	Četnost zásahu za období plánu péče	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Obnovu a údržbu pruhového značení (na strom, případně použití hranečníků)	Cca 2500 m	1x	7.500,- Kč
Odstranění geograficky nepůvodních druhů dřevin	Cca 50 stromů	1x	55.000,- Kč
Výsadba, dosadba, podsadba, JD, prostokořenné - do 25 cm – do oplocenek	50 ks	1x	1.000,- Kč
Tvorba dřevěné drátěné do 180 cm	Cca 2000 m	1x	350.000,- Kč
Inventarizační průzkum entomologický (brouci)	1 ks	1x	20.000,- Kč
Inventarizační průzkum botanický	1 ks	1x	22.000,- Kč
Inventarizační průzkum lesnický	1 ks	1x	20.000,- Kč
N á k l a d y c e l k e m (Kč)			475.500,- Kč

*Náklady vycházejí z rozlohy území a ceníku Náklady obvyklých opatření MŽP pro rok 2021.

** Je na zvážení také (nejlépe po dohodě s vlastníkem lesa a orgány ochrany přírody, ZCHÚ celé oplotit. V tom případě je nutno uvažovat náklady na oplocení území (Tvorba oplocenky na kovových nosnících ze svařovaného pletiva 200 cm, cena min. 280 Kč za 1 běžný metr) v řádu min. 800 tis Kč.

4.2 Použité podklady a zdroje informací

AOPK ČR (2013) Zásady pro používání kategorií chráněných území (překlad), Praha 2013, ISBN: 978-80-87457-72-6

BALHAR, R. (1984) Inventarizační průzkum lesnický dle metodiky SÚPPOP 1973. [depon. in Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava]. 15 stran + stran příloh.

BALHAR R. (1997): Plán péče pro PR Černý les I. Platnost 1997 – 2006. – Depon. in: Krajský úřad Moravskoslezského kraje.

BRANG, PETER (2005) Virgin forests as a knowledge source for central European silviculture: Reality or myth? For. Snow Landsc. Res. Vol.: 79. pp.: 19-32

BUČEK A., LACINA J. (1999) Geobiocenologie II. Brno, Mendelova zemědělská a lesnická Univerzita: 240 s.

CULEK M. (1996) Biogeografické členění České republiky. Enigma, Praha, 347 pp.

CULEK M. [ED.] (2005) Biogeografické členění České republiky, II. díl, AOPK ČR, Praha, 590 pp.

CULEK M., GRULICH V., LAŠTŮVKA, Z. ET AL. (2013) *Biogeografické regiony České republiky*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 447 s.

CZERNIK A. & KOČVARA R. (2003): Zoologický inventarizační průzkum přírodní rezervace Černý les I. a II. 13 str. [depon. in Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava]. 25 stran.

CHROBOK, S. (1990) Inventarizační průzkum lesnický dle metodiky SÚPPOP Praha z r. 1973. [depon. in Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava].

DEMEK, J. ET AL. (1987) Hory a nížiny, zeměpisný lexikon. Academia, Praha, 584 s.

DOČKALOVÁ, Z. (2003) Botanický Inventarizační průzkum přírodní rezervace Černý les I a II. 26 stran. [depon. in Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava]. 25 stran.

- DUDA J. (1993) Inventarizace mechorostů v SRP Černý les u Šilheřovic I., II. 29.3. 1993- 30. 3. 1993. 4 str. Depon in Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava]. 25 stran.
- HOLEC J. & BERAN M. [EDS.] (2006): Červený seznam hub (makromycetů) České republiky, Příroda, Praha, 24: 1-282.
- HOLUŠA J. ST. [ed.] a kol. (1999): Oblastní plán rozvoje lesů. PLO 32 – Slezská nížina. Platnost 1.1.1999 – 31.12.2018. – Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem. [Depon in: Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem, pobočka Frýdek – Místek]
- CHYTRÝ M. ET AL. (eds.) (2010) Katalog biotopů České republiky. Habitat catalogue of the Czech Republic. Praha, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR: 445 s.
- KOČVARA, R. (2017) Inventarizační průzkum zoologický: ptáci - Aves a netopýři – Chiroptera. [depon. in Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava]. 13 stran + stran příloh.
- KUTHAN, J. (1988) Makromycety chráněného území Černý les - část Komora u Šilheřovic. [depon. in Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava]. 5 str
- KUTHAN, J. (1978) Zpráva o výsledcích mykofloristického průzkumu v PR a chráněných oblastech ČSR provedeného v r. 1978. [depon. in Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava]. 3 str.
- KUTHAN, J. (1975) Zpráva o mykologickém průzkumu. [depon. in Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava]. 3 str.
- KVITA, D., ŽÁRNÍK, M. (2008) Plán péče o Přírodní rezervaci Černý les u Šilheřovic I. na období 2008-2017. [depon. in Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava]. 13 stran + stran příloh.
- LESNÍ HOSPODÁŘSKÝ PLÁN PRO LHC 1419 OSTRAVA s platností 1. 1. 2018 – 31.12.2027.
- KRUMM F. & VÍTKOVÁ L. (EDS.) (2016) Introduced tree species in European forests: opportunities and challenges. In Focus – managing forest in Europe. European forest Institute. 423 stran.
- MÍCHAL, I., PETŘÍČEK, V. A KOL. (1999) Péče o chráněná území. II. Lesní společenstva. Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky. Praha. 713 s.
- MIKYŠKA R., DEYL M., HOLUB J., HUSOVA M., MORAVEC J., NEUHAUSL R. & NEUHAUSLOVA-NOVOTNA Z. (1968): Geobotanická mapa ČSSR 1. Česke země. Academia, Praha.
- NEUHAUSLOVÁ, Z. (ed.) (2001): *Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky*. Praha : Academia, 341 s. ISBN 80-200-0687-7.
- PLESNÍK, J, HANZAL V. & BREJŠKOVÁ L. [ED.] (2003): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci. – Příroda, Praha, 22: s. 1-184.
- PLÍVA, K. (1991) Přírodní podmínky v lesním plánování. Díl 1. – In: Funkčně integrované lesní hospodářství. ÚHÚL Brandýs nad Labem. 263 p.
- PEČINKA, A. (1994) Seznam druhů vegetačního období v r. 1994. [depon. in Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava]. 3 str.
- QUIT, E. (1971) Klimatické oblasti Československa, Geografický ústav ČSVA, Brno.
- SEDLÁČKOVÁ, M. (1990) Soupis cévnatých druhů rostlin. [depon. in Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava]. 5 stran + stran příloh.
- ŘEHÁK, Z. (1994) Drobní savci Černého lesa. [depon. in Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava]. 5 str.
- SKALICKÝ V. (1988): Regionálně fytogeografické členění. – In: Hejný S. & Slavík B. [eds], Květena České socialistické republiky 1: 103–121, Academia, Praha.

- SCHMIDT-VOGT, H. (1985) Struktur und Dynamik natürlichen Fichtenwälder in der borealen Nadelwaldzone. Schweiz. Zetschr. Forstw. 136/12:977-994 str.
- STALMACH, J. (1970) Ornitologický výzkum. [depon. in Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava]. 3 str.
- STANOVSKÝ, J., KOČVARA, R. (2017) Lesnický inventarizační průzkum. [depon. in Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava]. 9 stran + stran příloh.
- STANOVSKÝ, J., VÁVRA, J., KOČVARA, R. (2017) Inventarizační průzkum entomologický: brouci – Coleoptera. [depon. in Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava]. 11 stran + stran příloh.
- STIOVA, L. (1998) Výsledky průzkumu řádu Lepidoptera v rezervacích severní Moravy a Slezska - okres Opava. [depon. in Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava]. 4 str.
- ŠŤASTNÝ K. & BEJČEK V. (2003): Červený seznam ptáků České republiky. In.: Plesník J., Hanzal J. & Brejšková L. eds.: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci. Příroda 22: 95-120
- TOMAN, V. (1993) Zpráva z kontrolní návštěvy chráněného území. [depon. in Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava].
- VYHLÁŠKA MŽP ČR č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.
- VYHLÁŠKA MZE ČR č. 84/1996 Sb., o lesním hospodářském plánování.
- VYHLÁŠKA č. 45/2018 Sb., O PLÁNECH PÉČE.
- VYHLÁŠKA č. 298/2018 Sb., O ZPRACOVÁNÍ OBLASTNÍCH PLÁNŮ ROZVOJE LESŮ A VYMEZENÍ HOSPODÁŘSKÝCH SOUBORŮ
- ZÁKON ČESKÉ NÁRODNÍ RADY č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.
- ZÁKON č. 289/1995 Sb., o lesích, ve znění pozdějších předpisů
- ZLATNÍK A. (1976): Lesnická fytoecologie. SZN Praha. 495 p.
- ZO ČSOP 72/07 Levrekův ostrov (2003) Zoologický průzkum. [depon. in Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava]. 5 stran + stran příloh.
- ZO ČSOP 72/07 Levrekův ostrov (2003) Botanický inventarizační průzkum přírodní rezervace Černý les I a II. [depon. in Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Ostrava]. 5 stran + stran příloh.
- ZOUHAR, V. (2019) Změny Lesnicko-typologického klasifikačního systému od 1. 1. 2019. Lesnická práce, roč. 98, 34/2019. 674-677 pp.
- ŽÁRNÍK M. (2006): Lesnický inventarizační průzkum přírodních rezervací Černý les I. a II. – Depon. in: Krajský úřad Moravskoslezského kraje.

Webové stránky

http://www.drusop.nature.cz	(10/2019)
http://www.geology.cz	(10/2019)
https://kontaminace.cenia.cz/	(10/2019)
http://www.nahlizenidokn.cuzk.cz	(10/2019)
http://www.nature.cz	(10/2019)
http://www.uhul.cz	(10/2019)

4.3 Seznam používaných zkratk

AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
LHC – Lesní hospodářský celek
LHP – Lesní hospodářská plán
OP – Ochranné pásmo
PLO – Přírodní lesní oblast
PP – Přírodní památka
SoLT – Soubor lesních typů
ÚHÚL – Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem
ZCHÚ – Zvláště chráněné území

4.4. Podklady pro plán péče zpracoval

Oddělení ochrany přírody a zemědělství
Odbor životního prostředí a zemědělství
Krajský úřad Moravskoslezského kraje
28. října 117
702 18 Ostrava

Na zpracování se podíleli:

Ing. Kateřina Holušová, Ph.D. et Ph.D.
Prof. Ing. Otakar Holuša, Ph.D. et Ph.D.
Uhřice č. p. 295, Uhřice, 696 34; e-mail: holusova.katerina@seznam.cz

Plán péče není dílem autorským, ale úředním podle § 3 písm. a) zákona č. 121/2000 Sb. (autorský zákon).

5. Přílohy

Tabulky: Příloha T1 - **Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich**
(Tabulka k bodu 2.4.1 a k bodu 3.1.2).

Mapy: Příloha M1 - **Orientační mapa s vyznačením území**

Příloha M2 - **Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma**

Příloha M3 - **Mapa lesnicko-typologická s vyznačením dílčích ploch a objektů**

Příloha M4 - **Mapa stupňů přirozenosti lesních porostů**

Příloha M5 - **Mapa navržených zásahů a opatření v lesních porostech**

Vrstvy: Příloha V1 - **Digitální grafické znázornění průběhu hranic dílčích ploch a stupňů přirozenosti**

Fotografie: Příloha F1 – **Vybraná fotodokumentace**

Protokol o způsobu vypořádání připomínek, kterým se zároveň plán péče schvaluje

Tabulky - Vzor přílohy T1 k bodu 2.4.1 a k bodu 3.1.2

Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich – zvláště chráněné území

označení JPRL/dílčí plochy	část JPRL/dílčí plochy	výměra (ha)	číslo rámcové směrnice/porostní typ	dřeviny	zastoupení dřevin (%)	stupeň přirozenosti	doporučený zásah	naléhavost	Poznámka (další charakteristika, významné druhy atd.)
111A17	111A17	5,2	1A	BK	96	4	Výskyt příměsí dalších druhů dřevin: TR, JV, JL, HB – zejména v dolní části. Porost mezernatý, propadaný, tvořící jádro rezervace. V následujícím decéniu oprava nefunkčních oplocenek či oplocení celého území. Ponechání padlých kmenů i stojících souší přirozenému rozpadu. Redukce zvěře! Ponechání samovolnému vývoji.	3 – zásah doporučený	Interval provedení je chápán komplexně v rámci uvedeného decennia platnosti plánu péče. Zde se vyskytují dvě oplocenky. Nutné zachování jejich funkčnosti. Půdní povrch pokryt hojně ostřicí třeslicovitou.
				DB	4				
111A7	111A7	2,23	1B	LP	30	6	BŘ se postupně rozpadla. Přimíšen i JV. Nutná eliminace MD v tomto decéniu. Do volných ploch dosadba JD, s ochranou v oplocence (funkční) či volba oplocení kolem celého území (nutno projednat s dotčenými subjekty). V případě oplocenek nutná jejich pravidelná údržba a kontrola. Redukce zvěře.	1 – zásah nutný	-----
				HB	25				
				KL	13				
				MD	10				
				BK	10				
				BR	8				
				DB	3				
JL	1								
111A5	111A5	0,38	1B	BK	70	4	Podpora přirozeného zmlazení oplocením. Nepoužívat individuální ochranu. Redukce zvěře.	1 – zásah nutný	Případné oplocení přirozeného zmlazení.
				KL	20				
				LP	10				
111A4	111A4	0,26	1A	DB	60	4	Podpora přirozeného zmlazení formou oplocenek. Redukce zvěře. Ponechání samovolnému vývoji.	3 – zásah doporučený	-----
				HB	30				
				LP	10				
111A3	111A3	0,27	1B	DBC	40	6	Nutná redukce DBC, SM se již nevyskytuje. Příměs JS a OL.	1 – zásah nutný	-----
				DB	30				
				KL	20				
				BR	10				

Pozn.:

naléhavost - stupně naléhavosti jednotlivých zásahů pro období platnosti plánu péče se uvádí podle následujícího členění:

1. stupeň - zásah nutný (nelze odložit, je nutný pro zachování předmětu ochrany),
2. stupeň - zásah potřebný (jeho neprovedení neohrožuje existenci předmětu ochrany, zhorší však jeho kvalitu),
3. stupeň - zásah doporučený (odložitelný, jeho neprovedení neohrožuje existenci ani kvalitu předmětu ochrany v období platnosti plánu péče, jeho provedení však povede k jeho zlepšení).

Fotografie: Příloha F1 – Vybraná fotodokumentace

Obr. 1 Husté pokrytí půdního povrchu porostem ostřice třeslicovité (*Carex brizoides*) neumožňující zmlazování dřevin, foto O. Holuša, rok 2019

Obr. 2 Nefunkční oplocenka v porostu 111A17, foto O. Holuša, rok 2019

Obr. 3 Současný stav oplocenky v porostu 111A17 – bez pletiva, samostatné kůly, foto O. Holuša, rok 2019

Obr. 4 Nejcennější část území se vzrostlými jedinci buku lesního, foto O. Holuša, rok 2019

Obr. 5 V PP Černý les u Šilheřovic I. se nachází dostatek mrtvého dříví (ležícího i stojícího – doupné stromy),
foto O. Holuša, rok 2019

Obr. 6 Spodní část hranice rezervace se značným výskytem habru obecného, foto O. Holuša, rok 2019

Obr. 7 Porost 111A17 s společně s porostem 111A7 vykazují znaky diferenciacie, foto O. Holuša, rok 2019

Obr. 8 Pohled do části území při spodní hranici na souboru lesního typu (3)U – úžlabní javorová jasenina, foto O. Holuša, rok 2019

Obr. 9 Malá skupinka buků lesních ve fázi tyčkovin v porostu 111A17, foto O. Holuša, rok 2019

Obr. 10 Hubky bekyně velkohlavé na dubu letním, foto O. Holuša, rok 2019

Obr. 11 Stav oplocenky v porostní skupině 111A17 v letním období 2020, foto L. Peichlová, rok 2020

Obr. 12 Charakter výskytu přirozeného zmlazení v porostní skupině 111A17 v letním období 2020, foto L. Peichlová, rok 2020

Obr. 13 Charakter vegetace v oplocence blíž hranici ZCHÚ v porostní skupině 111A17 v letním období 2021, foto K. Holušová, rok 2021

Obr. 14 Druhá oplocenka blíž středu území v porostní skupině 111A17 v letním období 2021, foto K. Holušová, rok 2021

Obr. 15 Střed rezervace s hustým podrostem ostřice třeslicovité, foto K. Holušová, rok 2021

Obr. 16 Individuální jednotlivé zmlazování dřevin na místech bez výskytu ostřice třeslicovité. Toto zmlazení následně podlehne tlaku zvěře. Nutné vhodně oplocovat. Foto K. Holušová, rok 2021

